

S. A. D.

APHORISMI

DE

JURAMENTIS,

Qvos,

Consensu ampl. Senatus Academicus Aboënsis,

PRÆSIDE

HENRICO HASSEL,

Eloquent. Profess. Reg. & Ordin.

Publice examinandos modeste sifit

NICOLAUS MALM,

Nic. Filius

TAVASTIA FENNO

In auditorio majori d. XVI. Maji Anno MDCCXLVII.

Horis ante meridiem convetis

ABOÆ,

Excud JOH KIÄMPE, Reg. Acad. Typog.

VIRO aadmodum Reverendo & Praclarissimo
DN. NICOLAO MALM

Pastori in Achas longe meritissimo, & adjacentis di-
strictus Præposito gravissimo

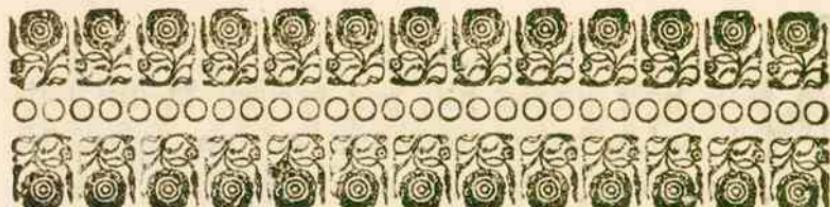
PARENTI OPTIMO

IN documentum gratisime & venerabunda
mentis, pro innumeris in se collatis benefi-
ciis, primicias hæcæ aetatis juvenilis, cum ad-
precatione perennis prosperitatis dat, dicat, de-
dicat,

CARISSIMI PARENTIS

ad cineres usque obedientissimus filius

A. & R.

Aph. I.

Quemadmodum doctrina de juramentis ex principiis rationis demonstrari potest, ita ad jus naturæ omnino pertinet; præsertim quum juramenta vim obligandi habeant, non solum internam, sed etiam externam.

Aph. II.
Jurare dicitur, qui vel jubente superiore, vel exigente id negotii indole, Deum invocat vindicem, si aut falsum protulerit, aut fidem datam violaverit.

Aph. III.
Exsecuraciones illæ, quibus homines in' vita sape communi vel sibimet ipsis, vel aliis diras imprecantur, ut & alia assertiones religiose, petulanti & inconsulto animo prolatæ, juramenta proprie sic dicta censeri non debent.

A

Aphor. IV.

Aph. IV.

Non licet jurare nisi per verum Deum. Ille solus habet omnium eorum, quæ sunt, notitiam. Solus idem omnibus delictis poenam infligere potest.

Aph. V.

Hoc vero non impedit, quo minus qui per falsa Numinia peccarent, etiam poenæ divinæ sint rei. Nam actiones humanæ ex proæcti sunt judicandæ; & qui fidem per divinitatem factam, quam tamen pro vera habet, juratam fallit, idem faceret si per verum Deum jurasset.

Aph. VI.

Quamvis juramenta pactis aliquando addantur, ipsa tamen non sunt pacia; nam quis de nemici divina poterit pacifici?

Aph. VII.

Quæ a quolibet promissio & pœno aberunt cavillationes & reservationes mentalis, hec a juramentis quam longissime sunt remotæ oportet; quamobrem ut omnis anima calumnus praetendatur, verbis & sententiis quam maxime perspicuis concipienda sunt juramenta.

Aph. VIII.

Quæ in promissis & pactis concurrere debent

bent ut sint valida, ea etiam in juramentis re-
quiruntur. Et quemadmodum promissa atque
pacata explentur, vel obligare desinunt, ita &
juramenta.

Apb. IX.

UT juramenta comprehendere debent possi-
bilia, ita in possibilitate ista habenda est
ratio imbecillitatis humanæ. Sic nimis durum
videtur juramentis inservere, quæ a paucissimis
mortalium præstari possunt.

Apb. X.

Juramentorum abutus est, si ob res parvi
momenti deferantur. Neque frustra invi-
candum est nomen divinum; & multiplicatis
juramentis eorum vilescit reverentia.

Apb. XI.

QVÆ per vim injustam extorquentur jura-
menta, in se quidem sunt invalida, sed
quod jure quis ad jurato promittendum, quod
non servare sibi proponit, h. e. committen-
dum perjurium magis, quam ad alia peccata
se cogi patiatur?

Apb. XII.

Circa vetus illud dogma, quo statuitur for-
mulam juramenti accommodandam esse
A2 per-

pervasioni jurantis, hoc observamus iustum non videri juramentum permittere vel pagano, per solem & astra, vel papistæ, per sanctorum reliquias juraturo. Nam qui alios ad peccandum provocat, eorum participat culpam.

Aph. XIII.

Qui per sanctum Evangelium jurant, gratiam Dei in eo revelatam intelligunt, quod idem valet atque per ipsum Deum jurare.

Aph. XIV.

Judei & Turcae, quam jurent per verum Deum creatorem cœli & terræ, nihil obstat videtur, quominus ad juramentum præstandum admitti queant; ratio vero cur & ille lis, & paganis omnibus leges nostræ id prohibeant, hec dari potest, quod ejusmodi hominum brevior plerumque mora apud nos esse soleat, quam ut, quæ ad sacrum hoc officium obeundum præterea requiritur habilitas moralis, satis perspecta esse queat.

Aph. XV.

Juramenta Religionis alias non admittunt interpretationem, quam quod jurans sancte asseverat, hanc de rebus fidei vere suam esse sententiam, quam verbis profitetur, & quod candem

candem lucri causa atque malitiose non sit
mutaturus.

Apb. XVI.

Supervacanea est controversia, an per delegatum jurare liceat. Nam absens juramentum scripto comprehensum subsignare potest; quod perinde est ac si viva voce prolatum fuisset.

Apb. XVII.

Inter juramenta divina & humana maximum intercedit discri men. Homo ad malum pronus & fallax Deum invocat perjurii vindicem. Deus sanctissimus & verissimus fallere nequit. Quod autem aliquando jurat, id sit ex superabundanti gratia, ut imbecillitati nostrae subveniat. Atque nihil aliud sunt juramenta Dei, quam provocaciones ad essentiam illius, & attributa immutabilia, inter quae ipsa quoque est veritas.

Apb. XVIII.

Nisi primi homines per lapsum statu integratatis excidissent, nulla fuisset jurandi ratio; simplex namque affirmatio vel negatio ad fidem assertioni conciliandam sufficeret postquam autem ea, quae jam obtinet mentiendi &

& fallendi libido mortales invasit, ægre jura-
mentis carere possumus.

Aph. XIX.

Non displicet interpretatio verborum Christi
Matth. 5: v. 34. qva statuitur illis com-
mendari tantum veracitatis studium, ut super-
vacanca res habeatur jurare.

Aph. XX.

Abusum juramentorum, magnum esse do-
lemus, cum a parte deferentium, tum
maxime præstantium; omnem tamen eorum
ulrum nemo negaverit, qvi animo perpenderit,
qvam præclara sæpe sint adminicula exploran-
dæ veritatis, qvæ sine his nunquam in lu-
cem proditura fuisset.

Aph. XXI.

Non omnis juramenti delatio in partem de-
teriore est accipienda. Qvamvis enim su-
spicio defecturæ sinceritatis in caussa sit, cur
juramentum exigatur; non tamen prælumitur
ratio suspicionis speciatim petita ab ingenio &
moribus hujus vel illius juraturi, qvin potius a
communi illa hominum propensione ad malum:

Aph. XXII.

Quemadmodum omnis juramentorum usus,
ad

7

ad duo hæcce capita revocari potest, nimirum, ut vel alios convincamus, quam novimus veritatem, sincere nos aperire velle, vel eriam promissis & pactis certiorem conciliemus fidem, ita juramenta in assertoria & promisoria non incommodè dividuntur.

Apb. XXIII.

NEque rejiciendi est divisio juramentorum in solennia & minus solennia. Alia enim sunt ex ordinatione & auctoritate publica, certis quibusdam additis solennibus, ab aliis isti quidem absunt, quibus si in cæteris recte fuerint comparata, sua nihilo minus constat sanctimonia.

Apb. XXIV.

UT juramenta servare præcipitur jure naturæ indispensabili, ita nulla eorum a Deo expectanda est dispensatio; quum vero Papa Romanus lucri causa hanc sibi potestatem arrogat, eo absurdam prodit impudentiam.

